

Марафон дЬӨГҮӨРЭП
СР спордун маастара
Халзан

Кинилэр Улуу Кыайымын үлэһи быттары

СЭРИИ БАСТАКЫ ХОМУУРУН САЛЛААТА

Биир дойдулаахпыт, Чурапчы I Чагырлар (12.X.1915 с.) төрөөбүт Аба дойдуга Улуу сэриини кыттылаабы, Саха сириг бачээтин ветерана Федор Петрович Ефимов ийэтэ арыстааһар өлөн, аҕата Петр Диодорович уолун илдьэ Чакыртан Мындабайыга киирэн кэргэннэн, түөрт ырааттарын Василий, Афоняны, Петры, Ильяны төрөппүтэ. Билигин бэри лексмонердар, ыччаттаах дьон. Петр Чурапчыга, атыттар бары Мындабайыга олороллор.

Федор Петрович 1941 сыл от ыйы 25 күнүгэр бэбиэска тутан, Дьокуускайтан бастакы хомуурга түбөһөн, кыргыһы толоруугар 1946 сыл атырдьах ыйыгар диэри бизс сыл устата Забайкальскай фронтка сылдьыбыта. Сулууспалаабыт чааһа аатырбыт Хинган хайатыгар дьоппуоннары үлүтү сыһыан "292-с Хинганскай дивизия" дэммитэ. Саха саллаата офицер буолан үчүтүйдик сулууспалаабытын туһунан Забайкальскай фронт хайатыгар устэ хайданан суруллубута. Сэрии бүлүтүн кэннэ даһаны: "Эн үчүтүйдик сулууспалаахпын, онон сааһын тухары армияга сулууспалаах хаал", - диэбиттэрин ханна эма атын сиргэ мытыахтара диэн дойдутугар таласпыт.

Дьокуускайга кэлээт, эрдэ үлэһин сылдьыбыт Саха сиригээки кинигэ издательствотугар уонсайа 55 сыл устата ситиһилээхтик үлэлээбитэ. Бу олохун баһы уонна улахан биографиятыттан Федор Петрович тус бэйэгэ редакцияга маһнык ахтымын ыппыт:

Диодорович киирбитэ. Олутун үөрбүтүм уонна Ойуунускай айымньыларын кинигэ бэйэрэн баран сэрэппитим: "Минигин армияга хайаан да ылаллар. Онон эргиллэн кэлэр-кэлбэт биллибэт. Бу Ойуунускай айымньылар, кимизэ да көрдөрүмэ, эгизэ, издээн буолуо, кистээн илдьэ сырыт. Ойуунускай сырдык аата тилибитин эрэ кэннэ ырааттарбар этээр, тугу ыналларын бэйэлэрэ билэктэрэ", - диэн. Аһам айымньылар Чурапчы Мындабайыттар таһааран дьааһык оҕорон онно уган баран, дьааһыкын ылтаһынан бүрүйэн ампаарын долбуурдугар уурбуб этэ. Ону сэрии бүлүтүн кэннэ таһан ылбытым, Дьокуускайга аҕалбытым. Сүүрбэчэ сыл буолан эрэ баран Ойуунускай сырдык аата тилибитигэр издательствога бизэрэммин тутта бачээт-тэммитэ.

Сэрэйдимит курдук, бастакы хомуурга түбөһөн баара-суоҕа 7 эр дьон үлэһиттээх издательствоттан төрдүө буолан: кылаабынай редактор М.Г.Винокуров, редактор И.К.Лепчиков, рабочай Саввин уонна мин барбылпыт. Кинилэртэн соҕотобун мин эрэ эргиллэн кэлбитим, табаарыстарым үһүн аҕаа кыргыс хомууттар охтубуттара. Сэрии кэнниттэн тутта издательствообар төнөнөн бэйэм суруйан, тылабаастан, хомуйан сахалык, нууччалык тылларынан барыта 26 кинигэни таһаартардым. "1600 полезных советов хозяевам дома" диэн аан бастакы нууччалык тылынан кинигэм Москва саамай аатырбыт типографиятыгар 200000 экземплярынан тахсыбыт. Ол кэннэ бу кинигэни Иркутскайга уонна Дьокуускайга өссө 100-түү тп. экземплярынан бачээттэбиттэрэ. Онон барыта 400000 тиражаах кинигэ биһиэхэ таһа илик. Москвадан кэлэн баран 1940 сылтан, ситэтэ суох дааннайынан, 398 кылгас, обургу араас матырыйааллары сурунаалларга, хайааттарга бачээттэттим. Олору таһынан араас дьоннор (суруйааччылар Софрон Данилов, Күнүк Урастырыап, Амма Аччыгыйа, Эрилик Зристин, Чабылган, Күн Дьирбиз, мусочут Т.Аммосов, учуонайдар И.Пухов, И.Аргунов уо.д.а.) тустарынан ахтыларым сүүрбэттэн таһа араас кинигэлэргэ бачээттэммиттэрэ...

Оттон кырдыаһас саллаат уонна бачээт ветеранын олохун,

үлэтин туһунан араас тэрилтэлэр (Дьокуускайдааһы издательство, "Саха саарынара", "Летопись печати", "Спорт: даты, события" диэннэгэ эгин) итисинэ суруйааччылар Суорун Омоллоон, Софрон Данилов, Николай Якутскай, Күнүк Урастырыап, И.Федосеев-Доосо, Степан Тимофеев, Сэмэн Тумат, үгүс учуонайдар, журналистар, кинилэри сэргэ Сардаана Ойунскай курдук дьон барыта 51 кинигэ уонна сурунаалларга, хайааттарга ахтыбыттары баар. Холубур, И.Федосеев-Доосо "Федор Ефимов хорсун быһыта" диэн боршората кинини Ойуунускай бириэмийэтин лауреата оҕорбуттарын кэннэ бачээттэннэ. Семен Колтоской "Ураты дьылбылаах киһи" диэн ыстатыйата киһи хайааха балааха улахан кээмэйинэн тахсыбыта. Москва биллиилээх журналыга Т.Иванова киһи туһунан "Замечательный человек" уонна "Герой жизни" диэн ыстатыйалара "Огонек" сурунаалга бачээттэммиттэрэ. Федор Петрович өссө талааннаах спортсмен эбит. Саха сириг тас өттүгэр турнирга кыттан кыайытын таһынан республикага сааһамааха бизс төгүл (1940, 1948, 1950, 1952, 1953 сс.) чемпионнаабыт.

Бу улахан олох олоһун Ф.П.Ефимов үлэһэ үтүөлэрин бачээтээн республика алта тэрилтэтэ бэйэлэрин "Бочуот кинигэлэригэр" киллэрбиттэр. Элбэх правительственной награддаларынан бачээтэммит. Ол курдук, үгүс мэтээллэри, знактары таһынан "РФ культуратын үтүөлээх үлэһитэ", "САСРР культуратын үтүөлээх үлэһитэ", "САСРР бачээтин үтүөлээх үлэһитэ", "СРСР культуратын туйгуна", "П.А.Ойуунускай аатынан Государственный бириэмийэ лауреата" уонна "XX-с үйэ спорка лауреата" диэн ааттар иһэрлибиттэр.

Быйыл алтынныга 89 сааһын туолар ытык кырдыаһас билигин Дьокуускайга олорор. Федор Петровичка бу өбүгэ сааһын доруобайдык, чэгиэнник көрсөргүтэр баҕарарыам.

Киирбит ыстатыйалар сүһүлүгэринэн бачээтэммит таһаарда С.СМИРНИКОВА.

Хаартыска: сэрии, үлэ ветерана Ф.П.Ефимов.

ЫҤЫАХ ТУҤУНАН МИН САҢААЛАРЫМ

Биһиги улууска быйылгы дьыллаах ыҥыахтар бары нэһиликтэринэн бэрт тэрээһиннээхтик, көхтөөхтүк ытылыннылар. Ыҥыах саха дьонун олоһор иҥэн киирэн, биһиги сахалар бэйэбит тус уратыбытын көрдөрөр сирбит-туммут буолла диимгэ төрүөт баар курдук.

Ол эрэри биһиги өбүгэлэрбит тэрийэр ыҥыахтара сыл айы ытыллыбат этэ. Бэрт кыахтаах баайдар, улуус күүһүнэн, дэн кэриэтэ аҕа уустара окко киириэх иһиннэ күөх тунах ыҥыахтарын сайылыктарга ыһаллара. Онно тэҥни тутан көрдөхкө, билигин нэһиликтэр ыҥыахтары олус кыахтаахтык тэрийэр буоллуттар.

Ыҥыах диэн үлүн кыһыннаах ыарахан кыстыгы этэнгэ туораабыт, күүстээх үлэһэ мускуллар үлэһит дьону сынньатыы биир кэрэхсэбиллээх ырааһынныга буолар. Ыҥыаха үлэлэр тухары олохсуйбут үгэстэри, билиргылы кэрэглээх таҥастар-саптар кэрэллэрин көрдөрүү, аһыарга аналлаах чороннордоох дэлэй кымыстаах, элбэх эмис сылгы эттээх түһүлгэни тэрийи, бэл диэтэр, удьаа хамыйабынан ууллубут арыыны ким элбэҕи иһэригэр куоталаһы буолара, биһирэммит эт-хаан сайдыытын көрдөрөр соннуулар тардылаллара. Ол курдук, нэһилик, улуус дьонно төбүрүөннээн олох ыраа-тойук добуһуолуунан тоҕо-хана аһаан баран, саха нүүргүн дьонун дьинг сахалык оонньууларын көрүлөрө.

Оттон билигин ыҥыахтарбыт ардыгар үлэни отчуоттуур мунуахтарга маарыннырга дьыллар. Бу ыҥыах ис хоһоонун сыппаттар курдук. Холубура, быйылгы Чурапчы салинньэтин ыҥыаһа дьинг национальнай тас көстүүтүн, өйдөбүлүн кыайан арыан көрдөрбөтө. Национальнай таһаһы таһыны бэрт арыах. Тэрилтэлэр, түөлбөлөр бу өттүнэн туһааннаах үлэни ыппатахтара көстөр. Бу улахан итэҕэс. Аны ыҥыаһы саҕалааһах саллааччыларбыт үлүнүк кэтэһэн, дьону сылатан баран кэллилэр. Дьон кэтэһэр кэмигэр киһи кулгааһын сылатар музыка ыйыргыһан олоҕо, диктор сценарийын ааһан сырата быһынна. Арай бу кэмгэ, сахалык ыҥыаһы тэрийэрбит быһытынан, Г.Г.Колесов "Нүүргүн Боотур" олохтохтутан эбэтэр С.Зверев ырыаларын, И.Г. Тимофеев-Теплюхов "Куруубай хааннаах Кулун Куллуустуур" олохтохтутан быһа тэрдэн иһитинэрбиттэрэ буоллар

бириэмэ халтайга барыа суоҕа этэ.

Онон ыҥыах ыһыллыбыт бириэмэтэ мэлдьи саллааччы да, сылдьааччы да өттүтүн чуолкайдик тутуһулуохтаах - бу икки өттүтүн бэйэ-бэйэни ытыктыһы бэлэтэ. Ыҥыахтык официальной чааһа бүтэн түһүлгэлээн аһааһыҥга тарбаһы буолла. Ыҥыах дьонно бары бэйэлэрэ астаах-үөллээх кэлэннэр төгүрүккү олохон кэпсэтэ-кэпсэтэ аһаатылар. Манна кымыска, эхкэ ким кытыгырас, күүстээх, харчылаах эрэ тийһиннэ. Хаарыаннаах ыҥыахтык аһа итинник "ханна эрэ" атылланан бүтэ сууста. Саатар, манн түөлбөлөрүнэн бэрээдэк быһытынан түгэтэр тоҕо саатаммыт? Манна саллаат өттүтүн бэрээдэктээһин суох. Онон сорох бэйэтин аһын сыһын аһаан, ыҥыах мааны аһыттан мэлдьиэн уку-сакы дьылээбит буолуохтаах.

Онон кэлэр өттүгэр ыҥыахтары дьинг сахалык сизэргэ-туомига чуһаһаттарга көмө буоллун диэн бэйэм тугу билэрбин санаа атаһаһымтын быһытынан суруйуохпун баҕардым.

Түһүлгэ кэрэглээтэ. Түөх-ханык иһиннэ, ыҥыах буолар сириг сахалык ойуулаан-бичиктээн, тылаан-өстөөн, сибэхкилээн оттоон-мастаан, кырыстаан, суһуу-сылгы, оҕо-уруу алдылпат үлэлээх гына күрүлээн, эрдэттэн түлсүрүөх, сыл айы үөрэ кэлэр ыҥыахтыр түөлбэни оҕордуоха наада.

Сахалык таҥас. Билингиттэн бөһүөлэк олохтоохторугар ыҥыаха таһаар таһаһы иһтэнэр сыахтарга сааһаастан тиктирээххэ уонна ону чэпчэки сыанаһа атыллыаха. Киһи барыта бэйэтэ тиктэр, оҕостор кыаһа суоҕа билэр. Бу бөһүөлүгү эрдэттэн түөлбөлөргө, тэрилтэлэр бөһүөлүгү эрдэттэн түөлбөлөргө, тэрилтэлэр профкомнарыгар үөрэтэр ордук буолуох этэ. Манннх национальнай көрүгү бизэригэ тириэһин оҕулаһар, үһүяаннар буолуохтара роҕинэн оҕулаһар. Сахалык таҥас - диэн эрэһэ саныбын. Сахалык таҥас - ыҥыах биер саамай сүрүн көстүүтэ, кэрэглээтэ.

Ыҥыах оонньуулар. Саха ыҥыаһын сүрүн оонньууларынан тустуу, билиргы бачээт-тардыһыта, мөс тардыһыта, сырдык, ыстаһыт уо.д.а. көрүгүнэр буолаллар. Тустууттан саһы уо.д.а. көрүгүнэр көрүгүт халсабай, халар саамай, биһирэни көрүгүт халсабай, урут халсабайы ыһаһынынан араарбат этилэр. Киһиэхэ күүс баар буолларына хайа баҕарар кыра киһи ханник да бөдөн аарыма бөһүөлүк кыта тэбис-тэһигэ киирсэрэ. Кэлэр дьыл ыҥыаһар

биһиги улуустук чизгин республикага элбэхтик көмүскэбит бөһүөлүгү Петр Ефимов, Анатолий Андреев ыһаһан бэлэмнээн, атын сирдэртэн бастык тустууктары аҕалтаан үчүтэй күрүгү тэрийбит киһи баар иһи дин саныбын. "Киһи-күнээх, балык-ыамнаах" диһиллэрини, улааттарбыт сааһыран эрэллэр, сотору улахан көбүөртэн уурайар кэмнэрэ кэллэ. Онон кинилэри чистээн, маанылаан бар дьонноругар кыахтарын, күөстэрин көрдөрдөллөр төһөлөөх бэрт буолуо этэй!

Аны былыр (соторутааҕыта даһаны) сахалар аатырбыт кыһыһыттарга 2,5 м үтү күрүө баһаһынан устун лэбигэччи ыстаналлара үһү. Билигин онук баһаһа устун ыстанар кыахтаах дьоннордоохтут дуо? Ону эрдэттэн билээххэ наада. Бу олус интэриһинэй көрүг.

Күүһү көрдүгү араас көрүгүнэр элбэхтэр. Олортон аһыах холубурдар. Аһаҕарга Испир-дизин Саадырын (А.С.Шадрин аҕата), Алексей Саадырын (А.А.Шадрин аҕата) күрүөлэрин аһынан икки өттүгэр туран үс үстээх кыл хантөһү быһыта тардаллара үһү. Билигин биһиэхэ онно маарынныр бөһүөлүгэр бааллара буолуо дуо? Эмиз Аһаҕарга Попов Иван Гурьевич II - Тон Уйбаан диэн киһи педучилище тэриллэбит бастакы сыларгыгар уонсайа дьинг тутуугугар үлэһин сылдьан 9 м үһүнаах өһүөнү бэйэтэ соҕотобун дьинг үрдүгэр аһыһаһаан кэлэрэ үһү. Оттон билигин биһиэхэ 9 м үһүнаах төгүрүк бэрэбинэни сүтэр, көтөбөр оҕостор бааллара буолаарай? Бөрүбалаан көрүөбүт!

Итиннэ таһа ыарахан таһаастаах сыарҕаны соһуу, таһын көтөҕүү, халпыт халпыгы уу ыһылан таһаһар дьинг бөбө тутуу курдук көрүгүнэр бааллар. Хары баһаһыны, ойбонтон улааһын, төгүрүктэн аһаһа таһаары, мөһөнүгэ бачээтэн бүтэй тардыһы, о.д.а. араас күүһү-уоһу тутуугугар көрүгүнэр дэлэйдэр.

Сүүрүү. Билиргы кытыгырас дьоннор арыс бачаастаах өтүгү кэннэлэригэр баһаһан баран сүүрдэхтэринэ бачээт таарыйбаха суһулан иһэрэ үһү. Бу эмиз кэрэхсэбиллээх күрэхтэһини буолуох этэ. Мин эһилигин ыҥыаха Г.Ф.Нохтунскай, Н.В.Захаров саастылаахтарын ыһаһан, улахан сүүрүүнү тэрийэн, кинилэри чистээбит киһи дин саныбын. Биһиги Чурапчыт сүүрүүтүн сайдыытыгар кинилэр үтүөлэрэ туһунан да кээмэйдэммит.

Былыр суол-иис суох кэмигэр, мөһөнүгэ элбиги илигинэ ыраах нэһиликтэн дьоннор үһүн кыһын да, сайын да сатыы айанньыллара. Хааһылаах ыччаттар бааллара. Билигин бу көрүгүгэ майгынантан оҕосторго спорттунан хааһыма күрэхтэһини ыһаһар сөп буолуо. Дьахталларга, кыргыттарга күстээхтэр, быһыйдар да бааллара чакчы. Ону ити этилибит көрүгүнэргэ эмиз күрэхтэһиннэр киһи үчүтэйтэн аһына аһаһа суоҕа этэ. Саха былыргы бачаһырдара олохтоҕо халбас харатын миннэн олохон охсуһаллара, оттон биһиги оҕосторбуг хантөһы миннэн олохон күрэхтэһэллэрэ үчүтэй буолуо суоҕа дуо?

Былыр араас күрэх барыта баара. Күүстээх улааттар кур оһус соҕотун уһуобун тосту оһоллор, 50 см кэтиттээх ыскаһыаһа сааһтарын силлэп кыһаһах уол хосноһоһон сытар эбэтэр 30 см диаметрдээх дүлүг олоһоско куустуһан туар күрэхтэһиллэрэ. кыһаһах уол экирээтиһиллэрэ, хардарыта бэйэ-бэйэлэрин туйсууларга кытта баара. Итиннэ таһынан лэпта, мохсуу бачаһыта олус тэнийбит, таһыттар күрэхтэһинит буолара. Манн барытын сөргүтэр киһи олус интэриһинэй буолуо.

Аны хайа баһаһар ыҥыах ат сүүрдүүтэ суох сааһымат. Ат оонньуутун биер мааны көрүгэ снэллэрин аһаһа уһуулаһан туар, манн эмиз сөргүтүөхтэ. Итиннэ таһа урут сахалар дьоруу аһы үөскэтэллэрэ, ол олус да үчүтэй буолара. Өссө күүстээх, элбэҕи тардар, элбэҕи ыһаһаһар аттары көрөр сонун көстүү буолуо дин саныбын.

Дээ, ити күрэхтэһиннэр быһастарыгар ырааһа-тойуктары, хомусчуттар доһуһулаһаһынан тоҕо тардан кээһистээх дьингээх сахалык ыҥыах буолуо этэ. Бу суруйуулар оһук быһытынан таһаһан-симэһэн сылдьыбытынан, бэйэбит төрүт өбүгэлэрбит көрүлээн ааспыт, чоһуһуот оонньууларын тупсаран, көһөнөн дьингээх сахалык ыҥыах тэриллэригэр кыратык эмзтих көмөлөстүт киһи дьин баһа санаалааһын. "Баһалаах маска ыһтар" диһиллэрини, мин баһам эмиз туолуо диэн эрэһинн.

Д.С.ПОСТНИКОВ,
Чурапчы.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Күндүк саныр кэргэни, күн-күбү ийэбитин, айбас эбэбитин, сазмай чугас эбэбитин, балтыбын, дорубуйа харыстабын, үлэ, тыл ветераны, Чуралчы салкыннын олохтооун КУЗЬМИНА Анна Игнатьевна 70 саакын туолук-кунан ийитик-истиник эбэрдэлиит!

Эдэр сазкыттан балыктаа сазкыттан үтүе субастаах-лык 30-ча жыл устата үлэсиз, пенсионер тахсан ветеран үрдүк аатын ылытыт. Одо эбэрдэлиит сарин-сүт кэмин экилэн-халкынан билэн, эбэрдэлиитин тэгиз куустаз үлэс эбэрдэлиитин. Эбэрдэлиитин үлэсиз эбэрдэлиитин көрөн-харайан атактарыгар турулуктар мекенэбит.

Байан 4 оболон, 7 сазкыттан, кэргэнинин Киселевичин турулуктан үлэсиз, улахан хааайыстыбача тутан, оболор, сазкыт тустар даян билэтин да дым тутуу кыткыт. Билэти турулуктар кыткытын, кыткыттан олохтун буларбыт үтүе сазкыт, айбасын ийитик сүрөктөн макарбытын тиздирбит.

Оболорун, сазкыттан тапталарыгар уйдара, чугас дорубуйа, аймактыр ыктыбылларынан арчылан, ийитик да ыктыбыл, кыдыры билбэс үтүн үлэсиз даян алыстыт үтүктүн амыбыт. Курук үлэ-көтө, дорубуйа-сорулуктар олох.

Кэргэни, оболорун, сазкыттан, Амматтан балтын Ирина, Халыматтан Софроновтар, бары аймактыр.

XXX

Күндү эбэрдэлиитин, Чуралчы салкыннын олохтооун, медицинский үлэ ветераны КУЗЬМИНА Анна Игнатьевна 70 саакын туолук-кунан ийитик-истиник эбэрдэлиит!

Тирек олохтор күндү кыткытыгар күнчээк ыраас халкынан, чегиз дорубуйаны, дорубуйа, оболорун, сазкыттан тапталарынан үтүктөн сүс сазкыттан тапталарыгар баарыбыт.

Каженкиннар, Петровтар, Лукиннар, Адамовтар.

XXX

Улаастабыллар коллегалары ЛОИСЕВА Анастасия Гаврильевна "Дорубуйа харыстабын тулун" аат ийитик-истиник эбэрдэлиит!

Баарыбыт үлэсиз өсө ситинирит, үтүе дорубуйаны, дым кэргэни, оболорун, сазкыттан дорубуйа.

Дуугаларын Клара, Лена, Татьяна, Агафия.

XXX

Одубуйа кыткытын олохтооун, "Комплекс" бааһынай хааайыстыбатын механизаторын Семен Васильевич САВВИ-НЫ үлэсиз ийитик-истиник эбэрдэлиит!

Болуулаах сыналганга тахсыбача олохон хаалбака, эдэр эрчимдин ыктыбыл үлэсиз-хамсы, үлэ-көтө сирит.

Карповтар, Кривошапкиннар, Илья Карпов.

СҮТҮКЭННИБИТ

Осипов Софрон Софронович сатыгар АВ категориялаах, 14 АИ сериялаах, 749314 №-дээк водительский дастабырынанна сүтүктүн дымга субулан азыллар.

Күндү оболорун, сазкыттан, кэргэни, убайыт, быраалыт, абатыт **АРЖАКОВ Виктор Николаевич** от ыйын 12 күнүгү эдэр сазкыттан сохумардык ыктыдан олохтон туорабытын бары аймактыр, билер дорубуйа, табарыстарыгар ийитинирбит.

Ийэтэ, абаты, кэргэни, оболоро, балта, быраата. Кутурбанын тиздирбит: "Арчы" үлэсиз кини сазкыттан Виктор Николаевич Аржак-ков эдэр сазкыттан эмиско-өлбүтүн абатыгар, "Чуралчы" ТХПК старший прорабтар Аржак-ков Николай Афанасьевич "Чуралчы" кооператив коллектива.

Тапталлаах оболоро Витя эдэр сазкыттан сохумардык олохтон туорабытынан ийитигэр, потреббщество кылабынай экономингар Аржак-ков Розалия Лукинична, абатыгар Николай Афанасьевич, кэргэни, оболору, балтыгар, потреббщество булаларыгар Вера Николаевна, быраатыгар Владика, убайыгар-потреббщество сүтүктүгү Осипов Михаилга, бары аймактыр "Маарыкчан" ПО бырабыланын, профкома.

"Арчы" үлэсиз кини сазкыттан Виктор Николаевич сохумардык билэти кэжэбилиттен туорабытынан ийитигэр, абатыгар, кэргэни, оболору, чугас дорубуйагыр дымкыт буолу кинин унна "Арчы" үлэсиз кини үлэсиз.

Күндү быраалыт Аржак-ков Виктор Николаевич күн сириттен сохумардык туорабытынан ийитигэр, абатыгар, кэргэни, оболору, биргэ төрөөбүтүгү эбэрдэлиит, Осиповтар дым кэргэни.

Тапталлаах оболор кэргэни, быраалыт, табарыстары, кини кини үлэсиз Аржак-ков Виктор Николаевич сохумардык ыктыдан күн сириттен барытынан дымкыт курулукан туран ийитигэр, абатыгар, кэргэни, оболору, биргэ төрөөбүтүгү табарыстар М.Д.Кроникова, Игнатьевтар, Торговкиннар, Мокнаевскийдар дым кэргэни.

Чугас малларыны, табарыстарыгар Николай Афанасьевич, Розалия Лукинична Аржак-ковтарга тапталар оболоро Витя олохтон туорабытынан Д.Д.Лазаревтар, А.Е.Коржикнар, М.Н.Коржикнар дым кэргэни.

УВАЖАЕМЫЕ ВКЛАДЧИКИ!

Сбергательный Банк России производит переформление договоров по вкладам "До востребования Сбербанка России" на договоры по вкладам "Универсальный Сбербанк России" и "Зарплатный Сбербанк России". Переформление производится путем заключения с владельцами вкладов "До востребования Сбербанка России" дополнительных соглашений к договорам в учреждениях Сбербанка по месту хранения счетов.

Основными преимуществами срочных вкладов "Зарплатный Сбербанк России" или "Универсальный Сбербанк России" являются следующие условия:

— Возможность аналогично вкладам "До востребования Сбербанка России" совершения любых приходных и расходных операций;

— Более высокий относительно вкладов "До востребования", размер процентной ставки по вкладу и ее неизменность в течение 5 лет, что особенно значимо при сохраняющейся тенденции к снижению

процентных ставок по вкладам;

— Сохранение всех ранее оформленных распоряжений по вкладу (доверенность, завещательное распоряжение, длительные поручения);

— Зачисление на переформленные счета по вкладам "Универсальный Сбербанк России" и "Зарплатный Сбербанк России" денежных средств, поступающих с указанием ранее действующих счетов по вкладам "До востребования";

— Удобство переформления — замена предъявленной сберегательной книжки не производится, а в нее вносятся соответствующие исправления.

Дополнительную информацию можно получить в любом филиале Сбербанка России или по телефону:

42-070; 41-286

Внимание, сельхозпроизводители!

12 июля открылся новый магазин. Реализуем:

п/п	Наименование	Цена:
1	Сенокосилка скоростная КОФ-2, 1 (Россия)	24 500 руб.
2	Сенокосилка скоростная КОФ-2, 1 (Беларусия)	22 500 руб.
3	Сенокосилка одноконная	18 500 руб.
4	Грабли поперечные ГПП-4М	22 000 руб.
5	Грабли поперечные ГПП-6М	29 000 руб.
6	Режущий аппарат сенокосилки	11 000 руб.
7	Ножи КОФ, роторной косилки, шатуны	
8	Ремни, шпигат, шины, запчасти сельхозтехники	
9	Насосы вакуумные: дойка, ГАЗ, ЗИЛ, КамАЗ	
10	Шланги водовозные, бензовозные: Ф 50, 75, 100	
11	Запчасти МТЗ, 1500 наименований	
12	Запчасти ЛТЗ, Т-25, Т-16, ДТ, КамАЗ	
13	Колесы, пусканы, НШ, стартеры, диски, поршневые группы, гидронасосы, насосы топливные, форсунки, фильтры	
14	Лодки резиновые, велосипеды 15 видов	
15	Электрические дрели, рубанки, болгарки, циркулярки	

Прямые поставки от ведущих заводов России и Беларуси. Доставка по заречным улусам.

Наш адрес: пос. Нижний Бестях, ул. Ленина, 23. Телефон: (243) 47-2-55.

Тапталар оболорун, кэргэни, абаты, быраалыт, убайыт **НИКОЛОВ Семен Егорович**

эдэр сазкыттан сохумардык олохтон туорабытын дымкыт курулукан туран бары аймактыр, чугас дорубуйа, табарыстарыгар ийитинирбит.

Ийэтэ, абаты, кэргэни, кыткыт, убайыт, эбэрдэлиит, балта, сааһа, күтүктүгү, сазкыт оболор.

Кутурбанын тиздирбит:

— Эбэрдэлиит үлэсиз кэргэни, ветераныгар Николов Егор Семенович, кини дым кэргэни тапталлаах уоллара Николов Семен Егорович сохумардык өлбүтүн "Чуралчы" ХЗО коллектива.

— Тапталлаах уоллара Семен эдэр сазкыттан хомолтоохтук олохтон туорабытынан ийитигэр, потреббщество ветераныгар Николов Дария Сергеевна, абатыгар, эбэрдэлиит, убайыгар, бары чугас дорубуйа "Маарыкчан" ПО бырабыланын, ветеранын сазкыт.

— Коллегаларыгар, туббонница үлэсиз Николова Зинаида Владимировна, кыткытыгар кэргэни, абаты Николов Семен Егорович сохумардык өлбүтүн туббонница коллектива.

— Күндү быраалыт, Чуралчы салкыннын олохтооун Семен Егорович сохумардык күн сириттен барытынан ийитигэр Дария Сергеевна, абатыгар Егор Семенович, кэргэни Зинаида Владимировна, убайыгар Сергейга, эбэрдэлиит Лияга, Дарияга, балтыгар Марианнага, кинилер дым кэргэнигар кыдыраа сааһа Дьяковской Дмитрий Иванович, сааһа Евдоким Иннокентьевич уонна кинилер оболоро Дьяковская, Амматтан, Майаттан, Диринтан, Уорбаттан, Хадаартан Дьяковскийдар, Холаковтар, Пестеревтар.

— Быраалыт Семен Егорович эмиско олохтон туорабытынан убайыгар Егор Семенович, ийитигэр, биргэ төрөөбүтүгү, кэргэни Зинаида, оболору, аймактыр Одылуунан Дьяковская.

— Күндү быраалыт Семен Егорович өлбүтүн ийитигэр, эбэрдэлиит Дария Сергеевна, күтүктүгү Егор Семенович, эбэрдэлиит, күтүктүгү, убайыгар, сааһага, балтыгар, кэргэни Зинаида, оболору Аннага эбэрдэлиит Марфа, Поповтар, кинилер оболоро.

— Тапталлаах оболоро, кэргэни, абаты, убайыга, бырааттар Николов Семен Егорович эдэр сазкыттан хомолтоохтук өлбүтүн төрөөбүтүгү Дария Сергеевна, Егор Семенович, кэргэни Зинаида, оболору, биргэ төрөөбүтүгү икка маллара Борисовтар, Яковлевтар, Сорокумовтар, Алексеевтар.

Чуралчы салкыннын интернет-окула томторун олохтоо

ПАВЛОВА Наталья Ивановна от ыйын 12 күнүгү эдэр сазкыттан ыктыдан ыктыдан күн сириттен барытын аймактыр, табарыстарыгар, билер дорубуйа ийитинирбит.

Эбэрдэлиит, төрөөбүтүгү, убайыт.

Тыл, үлэ ветерана, Чуралчы салкыннын олохтоо **ДЯЧКОВСКАЯ Мария Ивановна**

үлүн ыраакан ыктыдан өлбүтүн дымкыт кутурбанын тиздирбит:

— Күндү ийэтэ Мария Ивановна өлбүтүн кыткыт, инфекционной отделение сазкытыгар Салгенова Ирина Гаврильевна, балтыгар Неустроева Александра Георгиевна улуустары кини балыкы администрация, профкома, инфекционной отделение, поликлиника коллектива.

— Эр сазкыт ЧРОСИО-ба тех-үлэсиз Николова Мария Ивановна үлүн ыраакан ыктыдан өлбүтүн кыткыт, Кытаанах орто окулатын учуталар Андреева Екатерина Гаврильевна, чугас аймактыр үлэсиз үлэсиз профкомун улуустары комитета, үлэсиз управленига, Кытаанах орто окулатын коллектива.

— Күндүк саныр ийэтэ Мария Ивановна ыраакан ыктыдан күн сириттен барытынан кыткыт Андреева Екатерина Гаврильевна, кини дым кэргэни В.С.Яковлев — Далан аатын Кытаанах орто окулатын атын сүлүк окулатын учуталарын холбоу.

— Ийэтэ Мария Ивановна өлбүтүн учуталыгар Екатерина Гаврильевна Кытаанах орто окулатын II кылааһын үлэсизчилэр, кинилер төрөөбүтүгү.

— Күндү ийэтэ Мария Ивановна үлүн ыраакан ыктыдан күн сириттен барытынан дымкытыгар Екатерина Гаврильевна "Алаас" ансамбль кыткыт.

— Тапталлаах ийэтэ Мария Ивановна ыраакан ыктыдан олохтон туорабытынан дымкытыгар Катяга, кини кэргэни, оболору, биргэ төрөөбүтүгү Мария, Егор Мироновтар.

— Табарыстарыгар, ыктыдан Дьяковская Мария Ивановна үлүн ыраакан ыктыдан өлбүтүн туорабытынан оболору Иванага, Екатеринага, Верага, Иринага уонна кинилер дым кэргэнигар, чугас аймактыр Лисковтар, Коржикнар, Петровтар, Неустроевтар, Яковлевтар.

— Тапталлаах ийэтэ, эбэрдэлиит Мария Ивановна ыраакан ыктыдан олохтон туорабытынан оболору, сазкыттан, кыткыт, күтүктүгү, аймактыр Ирина Дмитриевна Ефремова.

Тапталар оболорун, кэргэни, убайыт, Одылуун нэһилигин олохтоо

ЯКОВЛЕВ Николай Николаевич от ыйын 8 күнүгү олохтон сохумардык өлбүтүн туорабытын аймактыр, табарыстарыгар, билер дорубуйа ийитинирбит.

Абаты, биргэ төрөөбүтүгү, күтүктү, аймактыр.

Кутурбанын тиздирбит:

— Күтүктү Яковлев Николай Николаевич сохумардык күн сириттен барытынан биргэ үлэсиз коллегаларыгар Агафия Афанасьевна Седлищева улуустары дым кэргэни кинин үлэсиз.

— Күтүктү Николай Николаевич сохумардык олохтон туорабытынан улуустары дымкыт буолу кинин кылабынай булаларыгар Седлищева Ирина Ильинична, бары аймактыр, чугас дорубуйагыр дымкыт буолу кинин уонна "Арчы" үлэсиз кини үлэсиз.

— Күндүк саныр күтүктү Николай Николаевич күн сириттен сохумардык барытынан кэргэни, оболору Саданана, быраатыгар Алешага, эбэрдэлиит Ленага, күтүктүгү Василийга, чугас аймактыр Седлищева, Сербиннар.

— Күндү күтүктү Николай Николаевич сохумардык олохтон туорабытынан балтыгар, кэргэни Яковлев Сардана Афанасьевна, абатыгар, биргэ төрөөбүтүгү, бары аймактыр Силантан Беляевтар, Поповтар, Чуралчытан Соколовтар, Дьяковская Поповтар.

— Тапталлаах кэргэни Яковлев Колл хомолтоохтук билэти кэжэбилиттен туорабытынан дымкытыгар Сарданага Алла, Роза, Люба, Оля, Ия.

Редактор э.т. Г.И. ГОВОРОВА.

ААДЫРЫСПЫТ: 678670.

Чуралчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а".

ТЕЛЕФОННАРЫТ:

редактор — 41-332, отдолор — 41-265.

E-mail: Osanaoloh@churap.sakha.ru

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительства, Чуралчы улууну "Сага олох" редакционной-издательской холбоху государственной учреждение. Маассабай информация средстволорун туһунан РФ Сокуонунун туһунуу хонтуруоллуур уонна регистрациялар РФ бэчээк СР региональной управленигэр 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгү регистрациялар нүмэри — ПИ №19-0423.

"Сага олох" редакционной-издательской холбоху Г.У. Офсетной бэчээт. Сахааны № 68. Тираж 1868. 12.07.2004 с. бэчээк барилла. Халыат издэлээ үлэ: оптуорунуука, чаппага уонна суботана тахсар.

Автор суругар этилэр санаа редакция позициялар мэлдьс сеп түбэхер буолбатах. Сурухка ыйылар чакчылар кырдыктаахтарыгар эппитинэни автор тус бэйэтэ сүгэр.